

Lakisääteinen Tapaturmavakuutus

| Tuoteopas

Mielenrauhaa

Tryg |

| Sisällysluettelo

Lakisääteinen Tapaturmavakuutus	3
Lakisääteisen Tapaturmavakuutuksen keskeinen sisältö	4
Vakuuttamisvelvollisuus	4
Yrittäjä ja hänen perheenjäsenensä	5
Vakuutuksen voimassaolo	8
Vakuutusmaksu	10
Vakuutusmaksun maksaminen	11
Työtapaturma ja ammattitauti.....	12
Korvaukset	13
Kulukorvaukset	14
Muut kulut.....	14
Korvaus ansionmenetyksestä.....	15
Työtapaturmavakuutuksen liitännäisvakuutukset.....	20
Tapaturmavakuutuslain mukaiset vapaaehtoiset vakuutukset	24
Vapaa-ajan vakuutus	24
Korvaukset	25
Vapaa-ajan vakuutuksen vaihtoehtoja	26
Yrittäjien tapaturmavakuutus	28
Keskeinen sisältö.....	28
Vakuutusmaksu	30
Vahingon sattuessa	32
Muutoksen hakeminen korvauspäätökseen	33
Henkilötietojen käsittely	33
Tietojen tallennus.....	34
Vakuutusvalvontaviranomainen.....	34

Lakisääteinen Tapaturmavakuutus

Voimassa 1.10.2009 alkaen

Vakuutuksenantaja on Tryg, asiamiehenä toimii Nordea Pankki, joka myy vakuutuksia.

Tässä tuoteoppaassa selvitetään Lakisääteisen Tapaturmavakuutuksen keskeinen sisältö. Tuoteoppaan lisäksi tutustu huolellisesti vakuutusehtoihin, etenkin rajoitusehtoihin. Parhaan käsityksen tarjoamistamme vakuutustuotteista saat lukiessasi tätä tuoteopasta yhdessä vakuutusehtojen kanssa.

Tryg on Pohjoismaiden toiseksi suurin vahinkovakuuttaja ja pankkivakuuttamisen edelläkävijä. Nordea Pankki on merkitty Finanssivalvonnan vakuutus-edustajarekisteriin (www.finanssivalvonta.fi); Finanssivalvonta valvoo pankin asiamiestoimintaa.

Nordea Pankki ei omista yli 10 prosenttia Tryg Forsikring A/S:n osakkeista.

Lisätietoja saat myös Internetistä www.tryg.fi sekä Trygin asiakaspalvelusta 0200 72020.

Lakisääteisen tapaturma- vakuutuksen keskeinen sisältö

Lakisääteinen tapaturmavakuutus on osa työntekijän työsuhteeseen perustuvaa suomalaista sosiaaliturvaa ja se perustuu Tapaturmavakuutuslakiin (608/1948). Tapaturmavakuutuslain perusteella työnantajan on otettava työntekijöilleen tapaturmavakuutus työtapaturmien ja ammattitautien varalta. Vakuutuksen perusteella vahingoittuneelle maksetaan korvauksia työtapaturman tai ammattitaudin sattuessa. Korvaukset muodostuvat mm. ansionmenetyksen korvaamisesta työkyvyttömyysajalta sekä sairaanhoidon korvaamisesta.

Vakuuttamisvelvollisuus

Työnantaja on velvollinen vakuuttamaan työsuhteessa olevat työntekijänsä työtapaturmien ja ammattitautien varalta lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella. Työnantaja myös maksaa vakuutusmaksut. Vakuuttamisvelvollisuus perustuu tapaturmavakuutuslakiin. Myös ulkomaalainen työnantaja on vakuuttamisvelvollinen Suomessa teetetystä työstä työntekijän kansalaisuudesta riippumatta.

Työnantaja on vakuuttamisvelvollisuudesta vapaa, jos työnantaja teettää työtä enintään 12 työpäivää kalenterivuoden aikana.

Vakuuttamisvelvollisuuden alaisia ovat yrityksessä työskentelevät:

- työsuhteessa olevat henkilöt. Työsuhde on kyseessä, kun kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät
  - työnantaja ja työntekijä ovat tehneet työsopimuksen
  - työntekijä tekee työtä työnantajalle
  - työnantajalla on johto- ja valvontaoikeus
  - työntekijä saa työstään rahapalkkaa tai muuta vastiketta (esimerkiksi luontoisedut, palvelurahat)

- osakeyhtiössä johtavassa asemassa olevat osakkaat, jotka yksin tai yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kanssa omistavat enintään puolet osakepääomasta
- osakeyhtiön osakkaat, jotka omistavat enemmän kuin puolet yhtiön osakepääomasta, mutta joilla ei ole johtavaa asemaa yhtiössä
- avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet, joiden määräysvalta yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kanssa on enintään puolet yhtiön määräysvallasta
- suomalaisen työnantajan työntekijät, jotka työskentelevät yrityksen ulkomailla sijaitsevassa emo-, sisar- tai tytäryhtiössä tilapäisesti ns. lähetettyinä työntekijöinä.

Jos työnantaja laiminlyö vakuuttamisvelvollisuutensa, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL) maksaa korvaukset ja perii osan niistä työnantajalta. Lisäksi työnantajan on suoritettava laiminlyöntiajalta TVL:lle korotettuja vakuutusmaksuja.

Yrittäjä ja hänen perheenjäsenensä

Yksityinen yrittäjä tai ammatinharjoittaja sekä hänen aviopuolionsa ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet jäävät lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ulkopuolelle, vaikka he tekisivätkin töitä yrityksessä. Lakisääteisesti vakuutettaviin eivät kuulu yrityksessä työskentelevät

- itsenäiset yrittäjät ja ammatinharjoittajat, eivätkä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet
- avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet, joiden määräysvalta samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kanssa on enemmän kuin puolet yhtiön määräysvallasta
- johtavassa asemassa olevat osakeyhtiön osakkaat, jotka samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kanssa omistavat enemmän kuin puolet yhtiön osakepääomasta.

Tapaturmavakuutuslain mukaan perheenjäseniä ovat aviopuolison ja rekisteröidyssä parisuhteessa asuvien lisäksi vakituisesti samassa taloudessa asuvat lapset, lastenlapset ja ottolapset puolisoineen sekä molempien aviopuolisoiden vanhemmat tai ottovanhemmat. Avopuoliso, sisar ja veli eivät ole lain tarkoittamia perheenjäseniä.

Tapaturmavakuutuslain mukaan johtava asema on henkilöllä, jos hän käyttää yhtiössä päivittäin ylintä päätöksentekovaltaa. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi avoimen yhtiön yhtiömies, kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ja osakeyhtiön toimitusjohtaja.

Vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävä yrittäjä ja hänen perheenjäsenensä voidaan kuitenkin vakuuttaa vapaaehtoisesti tapaturmavakuutuslain 57 §:n perusteella (ks. kohta Yrittäjien tapaturmavakuutus)

Kuka kuuluu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin ja kenelle voidaan ottaa Yrittäjien tapaturmavakuutus.

Yhtiömuoto	työtä tekevät henkilöt	lakisääteinen tapaturmavakuutus	yrittäjien tapaturmavakuutus
Toiminimi	Yrittäjä itse		X
	Yrittäjän perheenjäsen (ml. aviopuoliso)		X
	Yrittäjän avopuoliso	X	
	Vieras työntekijä	X	
Kommandiitti-yhtiö	Vastuunalainen yhtiömies, jolla on yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 % määräämisvallasta tai yhtiöosuuksista		X
	Vastuunalainen yhtiömies, jolla on yhtiö yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa enintään 50 % määräämisvallasta tai yhtiöosuuksista	X	
	Äänetön yhtiömies, joka osallistuu työhön vastiketta vastaan	X	
	Yhtiömiehen perheenjäsen	X	
	Vieras työntekijä	X	
Avoin yhtiö	Yhtiömies, jolla on yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 % määräämisvallasta tai yhtiöosuuksista		X
	Yhtiömies, jolla on yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa enintään 50 % määräämisvallasta tai yhtiöosuuksista	X	
	Yhtiömiehen perheenjäsen	X	
	Vieras työntekijä	X	
Osakeyhtiö	Johtavassa asemassa oleva osakas, joka omistaa yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 % osakepääomasta		X
	Osakas, joka ei ole johtavassa asemassa	X	
	Osakas, joka omistaa yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa enintään 50 % osakepääomasta	X	
	Vieras työntekijä	X	

Vakuutuksen voimassaolo

Vakuutuksen alkaminen

Työnantajan tulee ottaa lakisääteinen tapaturmavakuutus työntekijöilleen ennen vakuutettavan työn alkamista. Vakuutusta ei voi tehdä taannehtivasti. Vakuutus alkaa aikaisintaan siitä hetkestä, jolloin vakuutushakemus on tullut Trygiin tai työnantaja on muutoin todistettavasti sopinut vakuutuksen alkamisesta Trygin edustajan kanssa.

Toisessa vakuutusyhtiössä voimassa oleva jatkuva tapaturmavakuutus voidaan siirtää Trygiin, kun se on ollut voimassa edellisessä yhtiössä vähintään kalenterivuoden. Siirtoa varten täytetään erillinen siirtohakemus. Vakuutusyhtiön vaihto voi tapahtua määrättyinä ajankohtina neljännesvuosittain (1.1., 1.4., 1.7. ja 1.10.). Vakuutus alkaa uudessa yhtiössä kolmen kuukauden kuluttua siirtokauden viimeisestä päivästä lukien. Esimerkiksi, kun hakemus jätetään joulukuun loppuun mennessä, vakuutus siirtyy Trygiin seuraavan huhtikuun alusta.

Vastaanotettuaan hakemuksen Tryg lähettää työnantajalle vahvistukseksi vakuutuksen alkamisesta vakuutuskirjan, todistuksen vakuutuksen voimassaolosta (ns. seinätaulu) ja ennakkolaskun ensimmäiseltä vakuutuskaudelta (ks. kohta Vakuutusmaksu). Samalla lähetetään myös työttömyysvakuutusta ja työntekijäin ryhmähenkivakuutusta koskevat vakuutusmaksut (ks. kohta Tapaturmavakuutuksen liitännäisvakuutukset)

Jatkuva tai määräaikainen vakuutus

Yrityksen toiminta on yleensä jatkuvaa. Myös tapaturmavakuutus tehdään tällöin jatkuvana vuosivakuutuksena.

Vakuutus voidaan perustellusta syystä tehdä myös määräajaksi, kun työn arvioidaan kestävän alle vuoden (esim. rakennusurakan työntekijät). Määräaikainen vakuutus päättyy ilman irtisanomista ja vakuutuskautena on vakuutuksen voimassaoloaika. Jos työ kestää yli vakuutuskirjaan merkityn ajan, vakuutussenottajan on ilmoitettava Trygille työn jatkumisesta ennen vakuutuskirjaan merkityn ajan päättymistä.

Vakuutus omavastuulla tai ilman omavastuuta

Työnantaja voi ottaa vakuutuksen omavastuullisena tai ilman omavastuuta. Omavastuullisen vakuutuksen vakuutusmaksu on hieman edullisempi kuin ilman omavastuuta olevan vakuutuksen. Omavastuullisessa vakuutuksessa työnantaja maksaa jokaisesta korvattavasta tapaturmasta omavastuun, jonka määrä vahvistetaan vuosittain (200 euroa vuonna 2009).

Vakuutuksen päättymisen

Jos vakuutettu työ tai vakuuttamisvelvollisuus päättyy, tai jos yritys lopettaa toimintansa, vakuutuksenottaja on velvollinen ilmoittamaan siitä kirjallisesti Trygille vähintään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä. Vakuutus voi päättyä myös vakuutuksen siirtyessä toiseen vakuutusyhtiöön, jos vakuutus on ollut voimassa Trygissä vähintään yhden kokonaisen kalenterivuoden. Määräaikaista vakuutusta ei voi siirtää toiseen vakuutusyhtiöön.

Vakuutuksen päättymisilmoituksessa on mainittava ajankohta, jolloin yrityksen toiminta tai työnantajan pakollinen vakuuttamisvelvollisuus päättyi. Jos vakuutuksenottaja laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa, peritään vakuutusmaksut kirjallisen ilmoituksen saapumisajankohtaan asti.

Muutoksista ilmoittaminen

Trygiin tulee ilmoittaa muutoksista seuraavista asioista:

- vakuutuksenottajan nimi, yrityksen osoite tai vakuutusasioiden hoitaja
- määräaikaisen vakuutuksen päättymisajankohta
- olennainen muutos palkkasummassa tai vakuutettavassa työssä
- muutos yrityksen omistussuhteissa
- muutos omavastuussa (muutos tulee voimaan seuraavan vakuutuskauden alusta)
- yrityksen yhtiömuodon muuttuessa tehdään uusi vakuutus, jos
  - yksityinen yritys muuttuu osakeyhtiöksi
  - avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö muuttuu osakeyhtiöksi ja perustettavaan yhtiöön tulee uusia osakkaita
  - osakeyhtiö muuttuu avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi
  - muissa tapauksissa vakuutus jatkuu yhtiömuodon muutoksesta huolimatta, kun yritystunnus pysyy samana.

Vakuutusmaksu

Vakuutusmaksun muodostuminen

Tapaturmavakuutusmaksun perusteet on määritelty tapaturmavakuutuslaissa ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksissa.

Vakuutusmaksun perusteena olevat palkat

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksu lasketaan yrityksen työntekijöille maksettavien palkkojen sekä tehtävän työn tapaturma- ja ammattitautiriskin perusteella. Vakuutettavien yhtiömiesten vakuutusmaksu perustuu palkan sijasta yleensä YEL-työtuloon. Kotiapulaisten ja kotisiivoojien tapaturmavakuutusmaksu määräytyy kuitenkin henkilömäärän mukaan.

Vakuutushakemuksessa työnantaja arvioi työntekijöille maksamansa vuosipalkat. Määräaikaisen vakuutuksen työn palkat arvioidaan vakuutuksen alkamishetkestä kalenterivuositain töiden oletettuun päättymispäivään saakka.

Palkat ilmoitetaan ammattiluokittain eriteltyinä, koska tapaturmavakuutuksen maksu määräytyy palkkojen ja tehtävän työn riskin perusteella. Tapaturma- ja ammattitautiriski määritellään Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ylläpitämän ammattiluokituksen mukaan.

Taulusto- ja erikoismaksujärjestelmät

Maksujärjestelmän valinnalla voidaan vaikuttaa riskitasoon sekä siihen, kuinka paljon vakuutusmaksu vaihtelee vuosittain. Maksujärjestelmä on sitä yksilöllisempi, mitä enemmän asiakkaan oma vahinkokehitys vaikuttaa vakuutusmaksuun.

Taulustojärjestelmän mukaan hinnoiteltavien yritysten maksu määräytyy yrityksen maksamien ammattiluokkakohtaisten palkkojen ja valtakunnallisen ammattiluokkakohtaisen korvaustilaston perusteella. Taulustojärjestelmässä yrityksen oma vahinkokehitys ei vaikuta vakuutusmaksuun.

Erikoismaksujärjestelmän mukaan hinnoiteltavien yritysten maksuun vaikuttavat maksetut palkat sekä maksujärjestelmän mukaan ammattiluokitus ja yrityksen oma vahinkokehitys.

Vakuutusmaksu koostuu

Vakuutusmaksuun sisältyvät tapaturmien ja ammattitautien korvauksiin tarvittavan riskimaksun sekä vakuutusten ja korvausten hoitokulujen lisäksi myös työturvallisuusmaksu ja lakisääteiset lisät. Lakisääteiset lisät –maksuosa sisältää myös muut vakuutusyhtiöiden yhteisesti jaettavat kustannukset sekä mm. eläkkeiden indeksikorotukset.

Vakuutusmaksun maksaminen

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen voimassaoloajalta peritään aina vähintään kalenterivuosi-kohtainen **vähimmäisvakuutusmaksu**.

Vakuutusmaksu on maksettava viimeistään laskussa mainittuna eräpäivänä. Viivästyneestä maksusta peritään korkolain (633/1982) 4 §:n 1. mom:n mukainen viivästyskorko. Lisäksi perimme 5 euroa muistutusmaksun lähetetystä muistutuslaskusta.

Ennakkomaksu

Yritys maksaa tapaturmavakuutuksesta vakuutuskauden alussa (yleensä tammikuussa) ennakkovakuutusmaksun, joka perustuu työnantajan ilmoittamiin tietoihin. Samalla peritään myös työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen ja työttömyysvakuutuksen ennakkomaksut. Lopulliset maksut lasketaan toteutuneiden, palkkailmoituksessa ilmoitettujen tietojen perusteella.

Ensimmäisen vakuutuskauden ennakkomaksu perustuu vakuutushakemuksen tietoihin ja mahdollisiin aiempiin korvaustilastoihin. Jatkossa vakuutuskausien ennakkomaksu perustuu käytettävissä olevien viimeisten viimeksi työnantajalta saatuihin lopullisiin palkkatietoihin ja korvaustilastoihin.

Palkkailmoitus ja lopullinen vakuutusmaksu

Vakuutuskauden päättyessä Tryg lähettää työnantajalle palkkailmoituksen. Työnantaja merkitsee palkkailmoitukseen vakuutuskauden lopulliset palkat ammattiluokittain eriteltyinä ja palauttaa lomakkeen Trygiin.

Työnantajan velvollisuutena on antaa tiedot maksetuista palkoista lopullisen vakuutusmaksun määrittämistä varten. Palkkailmoitus on palautettava vakuutuskaudesta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä

Palkkailmoitukseen merkitään kaikki työsuhteen perusteella maksetut palkat ja muut vastikkeet vakuutuskaudelta, myös lyhytaikaisille tilapäistyöntekijöille maksetut. Lisäksi ilmoitukseen merkitään vakuutuksen pakollisesti kuuluvien yhtiömiesten ja osakkaiden työtulot.

Palautetun palkkailmoituksen perusteella lasketaan lopullinen vakuutusmaksu. Jos ennakkovakuutusmaksu on ollut lopullista vakuutusmaksua suurempi, ylimenevä osuus palautetaan työnantajalle. Päinvastaisessa tapauksessa työnantajalle lähetetään lisälasku. Maksupalautuksille ei makseta hyvityskorkoa.

Työtapaturma ja ammattitauti

Työtapaturma

Tapaturma on äkillinen ja odottamaton, ulkoisen tekijän aiheuttama tapaturma, jonka seurauksena syntyy vamma tai sairaus. Tahallinen teko ei ole tapaturma.

Työtapaturmana pidetään tapaturmaa, joka on sattunut työssä, työstä johtuvissa oloissa työpaikalla tai työpaikkaan kuuluvalla alueella, työmatkalla tai työntekijän ollessa työnantajan asioilla. Omien asioiden hoito työaikana ei ole työtä, vaikka siihen olisikin työnantajan lupa.

Työmatka alkaa, kun työntekijä on työhön lähtiessään sulkenut asuntonsa ulko-oven. Vastaavasti se päättyy, kun työntekijä kotiin tullessaan on avannut asuntonsa oven. Työmatkana pidetään lyhintä reittiä. Työmatkaan kuuluvaksi katsotaan kuitenkin myös lasten päivähoitoon vienti- ja hakumatkat sekä matkat lähikauppaan, kun ne tehdään työmatkan yhteydessä. Työmatkoja ovat myös komennus- ja matkatyössä vakinaisen asunnon ja työskentelypaikkakunnan väliset matkat.

Työtapaturmaksi katsotaan lisäksi erikseen määrätyt työssä syntyneet vammat, joka eivät ole ulkoisen tekijän aiheuttamia, esimerkiksi selkälihasten kipeytyminen noston yhteydessä.

Työntekijän pahoinpitely katsotaan työtapaturmaksi, jos se on sattunut työssä tai työstä johtuvissa oloissa työpaikalla, työmatkalla tai työnantajan asioilla.

Ammattitauti

Ammattitauti on sairaus, joka todennäköisesti aiheutuu pääasiallisesti työn fyysikaalisista, kemiallisista tai biologisista tekijöistä. Ammattitauti syntyy usein jopa usean vuoden altistumisen seurauksena. Ammattitauti on määritelty ammattitautilaissa ja siihen liittyvässä asetuksessa. Asetuksessa on luettelo tavallisimmista ammattitaudeista sekä niiden aiheuttajista. Ammattitaudista maksaa korvauksen se vakuutusyhtiö, jossa työnantajan tapaturmavakuutus oli silloin, kun ammattitauti ilmeni – tai minkä yhtiön vakuuttamassa työssä se viimeksi olisi voinut aiheutua.

Korvaukset

Vakuutuksesta maksettavat korvaukset perustuvat tapaturmavakuutuslakiin. Lain mukaan maksetaan kulukorvauksia, päivärahaa, tapaturmaeläkettä, haittarahaa, hautausapua ja perhe-eläkettä. Vakuutuksesta korvataan myös kuntoutusta. Työnantajalla on oikeus saada takaisin maksamansa vamman hoitokulut ja sairausajan palkan. Muut korvaukset maksetaan vammautuneelle.

Tapaturmavakuutuslain mukaan korvausta voidaan vähentää tai se voidaan evätä kokonaan, jos työntekijä on tahallaan aiheuttanut vamman itselleen. Vähennys voidaan tehdä myös silloin, kun kyseessä on törkeä huolimattomuus, varomattomuus tai tapaturmaan on vaikuttanut päihtymys.

Korvauksen maksaminen edellyttää aina, että työntekijällä todettu vamma tai sairaus on seurausta työtapaturmasta tai että se on ammattitauti. Joskus tapaturman yhteydessä ilmenee sairaus, vamma tai muu tuki- ja liikuntaelinten kulumamuutos, joka on ollut oireeton ennen tapaturmaa, mutta joka ei kuitenkaan ole seurausta tapaturmasta. Tällaisia vammoja ja sairauksia ovat tyypillisesti esimerkiksi iskiasoireyhtymä, nivustyrä ja akillesjänteen repeämä. Työntekijällä ei ole oikeutta työtapaturmakorvaukseen tällaisten sairauksien tai vammojen perusteella.

Kulukorvaukset

Sairaanhoitokulut

Tapaturmavakuutuslain mukaan korvataan tapaturmavammasta ja ammattitaudista johtuvat tarpeelliset ja välttämättömät hoitokulut täysimääräisinä. Tällaisia hoitokuluja ovat esimerkiksi lääkärin määräämät lääkkeet, puhdistus- ja sidostarpeet, sairaalan hoitopäivämaksut, lääkärin palkkiot ja sairaanhoidon vaatimat kohtuulliset matkakulut.

Työntekijä saa hoidon maksutta, kun hän esittää hoitavalle lääkärille tai sairaalalle työnantajalta saamansa vakuutustodistuksen.

Ensimmäisen lääkärissäkäynnin kulut siihen liittyvine vähäisine hoitotoimenpiteineen ja kiireellisen sairaanhoidon kulut korvataan ilman etukäteen pyydettyä maksusitoumusta. Jatkohoitoa varten vakuutusyhtiö antaa hoitolaitoksen pyynnöstä maksusitoumuksen, jonka perusteella sairaanhoitokulut korvataan maksusitoumuksen mukaisesti.

Tutkimuskulut

Jos vammaa epäillään työtapaturmaksi tai sairautta ammattitaudiksi, korvataan sen selvittämiseksi tarpeelliset tutkimuskulut, vaikka tutkimusten perusteella todetaan, että kysymyksessä ei ole ammattitauti eikä työtapaturman aiheuttama vamma. Tutkimuskuluina korvataan perustellut ja tarpeelliset lääketieteelliset tutkimukset ja niistä aiheutuneet matkakulut Korvaus edellyttää, että tutkimus on perustunut työterveyshuoltoon perehtyneen lääkärin arviointiin ja tietoihin tutkittavan henkilön työoloista. Tutkimuksesta johtuneita ansiomenetyksiä ei korvata.

Muut kulut

Lisäksi vammautuneelle maksetaan

- kodinhoidosta aiheutuneet välttämättömät lisäkulut korvataan enintään vuoden ajalta tapaturman sattumisesta tai ammattitaudin ilmenemisestä. Näitä ovat esimerkiksi ruuanlaitto-, siivous- ja lastenhoitokulut.
- haittalisää, kun henkilö ei vammansa vuoksi tule toimeen ilman toisen apua, tai vamma muuten aiheuttaa poikkeuksellista haittaa
- vaatelisää, kun proteesi tai muu apuväline aiheuttaa pitovaatteiden kulumista

- opaskoiraalisää
- sairaanhoito- ja kodinhoitokulujen lisäksi vakuutus korvaa tapaturman yhteydessä rikkoontuneet silmälasit, piilolinssit, kuulokojeet, hammas- ja muut proteesit, tukisidokset ja muut vastaavat. Muita esinevahinkoja (esimerkiksi pyöräilykypärää) ei korvata.

Korvaus ansionmenetyksestä

Päiväraha

Päivärahaa tapaturman tai ammattitaudin johdosta maksetaan työkyvyttömyysajalta myös pyhä- ja vapaapäiviltä, jos työkyvyttömyys kestää vähintään kolme peräkkäistä päivää tapaturmapäivää lukuun ottamatta. Päivärahaa maksetaan sen jälkeen tapaturmapäivää seuraavasta päivästä enintään vuoden ajan.

Ammattitautitapauksessa päiverahakausi määräytyy ammattitaudin ilmeneispäivän mukaan, joka on yleensä päivä, jolloin henkilö meni ensimmäisen kerran lääkärin tutkittavaksi sairauden vuoksi, joka silloin tai myöhemmin osoittautui ammattitaudiksi.

Päivärahan määrään vaikuttaa työntekijän saama palkka tai yrittäjän YEL- ja MYEL-työtulo, jos työntekijä on ollut myös yrittäjä ja ottanut tapaturmavakuutuslain mukaisen yrittäjän tapaturmavakuutuksen. Jos päiväraha jää tapaturmavuodelle vahvistetun vähimmäisvuosityöansion (10 980 euroa vuonna 2009) alle, maksetaan päivärahaa vähimmäisvuosityöansion mukaan. Työntekijälle maksettava päiväraha on veronalaista tuloa.

Päiväraha ensimmäiset 28 päivää

Päiväraha on ensimmäiseltä 28 päivältä pääsääntöisesti työnantajan maksaman sairausajan palkan suuruinen ja se maksetaan työnantajalle.

Jos työntekijällä on myös muita työsuhteita tai yrittäjätoimintaa, määrätään niistä päiväraha kustakin erikseen.

Jos työnantaja ei ole maksanut sairausajalta palkkaa, päiväraha määräytyy sen mukaan, mitä työnantaja on maksanut vahinkoa edeltäviltä 28 päivältä.

Luontoisetuja ei lueta sairausajan palkkaan eikä neljän viikon ansioihin. Vapaa-ajan vakuutuksen päiväraha määräytyy aina vuosityöansion mukaan.

Päiväraha 28 päivän jälkeen

28 päivän jälkeen päivärahan määrä perustuu vahingoittuneen vuosityöansioon. Päiväraha on $1/360$ vuosityöansiosta ja sitä maksetaan enintään vuoden ajan tapaturman sattumisesta tai ammattitaudin ilmenemisestä. Vuosityöansion määrittämisessä pyritään vahingoittuneen vakiintuneeseen ansiotasoon, joten vuosityöansio on se työansio, jonka henkilö vahinkohetkellä saamansa työtulon mukaan saisi todennäköisesti vuoden aikana. Jos ansiotaso jostakin poikkeuksellisesta syystä on vammautuneen vakinaista ansiotasoa suurempi tai pienempi, on vuosityöansio arvioitava vastaamaan vakiintunutta ansiotasoa. Opiskelijan, harjoittelijan tai muun nuoren henkilön vuosityöansio määrätään sen työtulon mukaan, mitä hän opiskelun tai harjoittelun päätyttyä todennäköisesti saisi.

Vuosityöansioon vaikuttavat rahapalkka, lomaltapaluurahat, luontoisedut ja kaikki muutkin työstä saadut vastikkeet. Vuosityöansiota laskettaessa otetaan huomioon myös sivutulot.

Myös ammatinharjoittaja- ja yrittäjätulot otetaan huomioon, jos niitä varten on otettu tapaturmavakuutus.

Jos työnantaja maksaa sairausajan palkkaa vielä 28 päivän jälkeiseltäkin työkyvyttömyysajalta, työnantaja saa korvauksen työntekijälle maksettavasta päivärahasta.

Tapaturmaeläke

Tapaturmaeläkettä maksetaan päivärahaikauden jälkeen, jos työkyvyttömyys jatkuu vielä vuoden kuluttua tapaturmasta tai ammattitaudin ilmenemisestä.

Tapaturman tai ammattitaudin vuoksi täysin työkyvyttömälle maksetaan eläkettä 85 % vuosityöansiosta 65 vuoden ikään saakka. Tämän jälkeen täysi eläke on 70 % vuosityöansiosta. Jos vamma aiheuttaa osittaisen työkyvyttömyyden, eläkettä maksetaan työkyvyn alenemaa vastaava osa täydestä eläkkeestä. Myös osaeläke laskee 65 vuoden iässä.

Jos työnantaja on maksanut sairausajan palkkaa siltä ajalta, jolta vammautuneella on oikeus tapaturmaeläkkeeseen, maksetaan eläke työnantajalle sairausajan palkan määrään asti. Loppueläke maksetaan vammautuneelle. Vammautuneelle maksettu tapaturmaeläke on veronalaista tuloa. Tapaturmaeläkettä korotetaan vuosittain TyEL-indeksillä.

Haittaraha

Haittarahaa maksetaan, jos tapaturmasta tai ammattitaudista jää pysyvä haitta. Haittarahaa aletaan maksaa yleensä vasta sitten, kun tapaturmasta tai ammattitaudin ilmenemisestä on kulunut vuosi. Haittarahaa määritettä otetaan huomioon ainoastaan vamman laatu, ei yksilöllisiä oloja kuten ammattia tai harrastuksia. Korvauksen tarkoituksena on korvata vamman aiheuttama yleinen haitta.

Maksettava määrä perustuu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaan haittaluokitukseen. Haittaraha maksetaan päivärahaikauden päätyttyä haittaluokasta riippuen kertakorvauksena tai jatkuvana. Kertakorvauksena haittaraha maksetaan haittaluokkien 1-10 vammoista ja vakuutetun valinnan mukaan joko kerta- tai jatkuvana korvauksena haittaluokkien 11-20 vammoista.

Haittaraha on verovapaata tuloa ja jatkuva haittaraha on sidottu työeläkeindeksiin.

Kuntoutus

Tapaturmaisesti vammautuneella ja ammattitautipotilaalla on oikeus kuntoutukseen, jos korvattu vamma heikentää olennaisesti työ- tai toimintakykyä tai ansiomahdollisuuksia. Lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta kustannetaan sekä lääkinnällistä että ammatillista kuntoutusta. Kuntoutuksen ajalta maksetaan täyttä päivärahaa tai tapaturmaeläkettä.

Lääkinnällisen kuntoutuksen tavoitteena on parantaa vammautuneen työ- ja toimintakykyä. Kuntoutuksena korvataan mm. vamman vaatimat kuntoutusjaksot avo- tai laitoshoidossa sekä toiminnan rajoitusten vuoksi välttämättömiä apuvälineitä.

Ammatillisen kuntoutuksen tavoitteena on, että kuntoutettava tapaturmasta tai ammattitaudista huolimatta kykenee jatkamaan entisessä työssään tai ammatissaan tai voi siirtyä sellaiseen työhön tai ammattiin, josta hän voi saada pääasiallisen toimeentulon. Lisäksi korvataan kuntoutuksesta aiheutuvia muita kuluja, esimerkiksi opiskelu-, matka- ja asumiskuluja. Muuna kuntoutuksena voidaan korvata esimerkiksi vaikeavammaiselle asunnon muutostyöt.

Kuolemantapaus

Jos tapaturma tai ammattitauti johtaa kuolemaan, maksetaan tapaturmavakuutuksesta hautausapua ja perhe-eläkettä.

Perhe-eläke

Perhe-eläkettä maksetaan lapsille ja leskelle tai avopuolisolle. Perhe-eläkettä maksetaan samoin edellytyksin nais- ja miesleskelle. Eläkkeen enimmäismäärä on 70 % edunjättäjän vuosityöansiosta. Täysimääräisenä eläkettä maksetaan vähintään vuosi. Sen jälkeen tehdään tulosovitus, jolloin lesken omat tulot voivat vaikuttaa eläkkeen määrään.

Leskeneläkettä voi saada leski tai avopuoliso. Avopuoliso on oikeutettu eläkkeeseen, kun hänellä ja vainajalla on yhteinen lapsi, tai kun hänellä ja vainajalla on ollut kuolinhetkellä voimassa viranomaisen oikeaksi todistama sopimus keskinäisestä elatuksesta.

Leskeneläke on enintään 40 % ja vähintään 15 % vainajan vuosityöansiosta. Leskeneläkkeen määrä riippuu eläkkeeseen oikeutettujen lasten lukumäärästä. Myös lesken omat tulot vaikuttavat eläkkeen määrään.

Lapseneläkettä maksetaan alle 18-vuotiaalle lapselle. Opiskelevalle tai työkyvyttömälle lapselle eläkettä maksetaan 25-vuotiaaksi.

Lapseneläkkeen määrä riippuu eläkkeeseen oikeutettujen lasten määrästä ja siitä, onko lapsen toinen vanhempi elossa. Lapseneläke yhdelle lapselle on 25 % vainajan vuosiansiosta ja neljälle tai useammalle lapselle yhteensä 55 %. Eläkkeet on sidottu työeläkeindeksiin ja ne ovat saajalleen veronalaista tuloa.

Hautausapu

Kuolinpesälle maksetaan hautausapua (4 340 euroa vuonna 2009). Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa hautausavun määrän vuosittain. Hautausapu on vuosityöansiosta riippumaton summa.

Korvauksen suhde muihin vakuutuskorvauksiin

Tapaturmavakuutuslain mukaisten vakuutusten korvaukset ovat ensisijaisia muiden lakisääteisten vakuutusten korvauksiin nähden. Jos esimerkiksi liikenneonnettomuus on sattunut työmatkalla, liikennevakuutus korvaa vain sen osan, jota työtapaturmavakuutus ei korvaa (esim. korvaus tilapäisestä haitasta). Samoin eläkevakuutusyhtiö yhteensovittaa työeläkettä maksaessaan päivärahan ja tapaturmaeläkkeen.

Yksityistapaturmavakuutuksen perusteella maksettavia korvauksia ei vähennetä työtapaturmakorvauksen vuoksi. Kulukorvauksen voi kuitenkin saada vain kerran.

Työtapaturmavakuutuksen liitännäisvakuutukset

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta ovat sopineet keskeiset työmarkkinajärjestöt. Työttömyysvakuutus perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta (555/1998). Molempien vakuutusmaksut peritään lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksun yhteydessä.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutus

Työnantaja on velvollinen ottamaan työntekijöilleen ryhmähenkivakuutuksen, jos alalla on tätä edellyttävä valtakunnallinen yleissitova työehtosopimus. Tältä osin vakuuttamisvelvollisuus koskee myös järjestäytymätöntä työnantaja – ja työnantajaa, joka tapaturmavakuutuslain mukaan on vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta.

Jollei vakuutusta ole, työnantaja voi joutua maksamaan korvauksen edunsaajille. Vakuutettuja ovat yleensä työeläkelakien piiriin kuuluvat työntekijät.

Tapaturmavakuutusyhtiöt hoitavat työntekijäin ryhmähenkivakuutusmaksun perimisen. Vakuutusmaksun maksaa työnantaja, ja se peritään lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksun yhteydessä erillisellä laskulla. Maksu perustuu työntekijöiden työtapaturmavakuutuksen palkkoihin. Vakuutus tulee voimaan tapaturmavakuutuksen yhteydessä ja siitä lähetetään erillinen vakuutuskirja ja laskut. Vakuutuksesta peritään ensin ennakkomaksu ja palkkatietojen saavuttua tasoitusmaksu.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta maksetaan korvausta kaikenlaisissa kuolemantapauksissa. Edunsaajia ovat yleensä työntekijän aviopuoliso, alle 18-vuotiaat lapset ja 18-21-vuotiaat päätoimisesti opiskelevat lapset. Maksettavaan korvaussummaan vaikuttavat vakuutetun ikä kuolinhetkellä, korvaukseen oikeutettujen lasten määrä sekä se onko kuolema tapaturmainen vai ei. Perussumma määräytyy vakuutetun iän mukaan.

Jokaisesta edunsaajana olevasta lapsesta lisätään perussummaan lapsikorotus. Tapaturmaisen kuoleman johdosta korotetaan perussumman ja lapsikorotusten yhteismäärää 50 %:lla.

Vuosittaisen riskimaksun määrän vahvistaa Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspoolin hallitus.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutusta hoitaa Henkivakuutusyhtiö Retro, joka antaa korvauspäätökset. Retron yhteystiedot: puh. 020 7631 690. Osoite on Mikonkatu 15 A, 00100 Helsinki.

Työttömyysvakuutus

Työttömyysvakuutusmaksun perintä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen yhteydessä perustuu työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin. Maksuilla rahoitetaan mm. ansiosidonnaisia päivärahoja, työeläkelisiä, erorahoja ja palkkaturvaa. Työttömyysvakuutusmaksut vahvistetaan kullekin vuodelle erikseen

Työttömyysvakuutusmaksua maksavat sekä työnantajat että työntekijät:

- **työnantajat** maksavat työttömyysvakuutusmaksua lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella vakuutettavista työntekijöistään ja yrityksessä työskentelevistä työttömyysturvalain mukaisista osaomistajista
- työttömyysvakuutusmaksua maksavat työ- tai virkasuhteiset tai muussa palvelusuhteessa **työskentelevät palkansaajat** ja yrityksessä työskentelevät työttömyysturvalain mukaiset osaomistajat, jotka kuuluvat työnantajan pakolliseen työtapaturmavakuutukseen.

Työnantaja perii jokaisen palkanmaksun yhteydessä jokaiselta työntekijältä ja osaomistajalta heidän osuutensa työttömyysvakuutusmaksusta. Tryg perii maksun vuosittain työnantajalta laissa vahvistettavalla tavalla ja tilittää sen Työttömyysvakuutusrahastolle.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu

Vuonna 2009 maksu on 0,65 % maksetuista palkoista 1 788 000 euroon asti. Sen ylittävältä osalta maksu on 2,70 %. Lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen kuuluvista yrityksen osaomistajista maksu on myös 0,65 %.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu

Työnantaja on velvollinen pidättämään työttömyysmaksun työntekijän palkasta. Vuonna 2009 maksu on työntekijöiden palkasta 0,20 % ja osaomistajien palkasta 0,07 %.

Työntekijältä pidätetyn työttömyysvakuutusmaksun tulee ilmetä työnantajan kirjanpidosta. Pidätyksen määrä merkitään työntekijälle annettavaan palkkatositteeseen. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on palkansaajan verotuksessa vähennyskelpoinen.

Työttömyysvakuutusmaksuja ei peritä

- yrittäjästä
- avoimen yhtiön yhtiömiehestä
- kommandiittiyhtiön vastuunalaisesta yhtiömiehestä
- henkilöstä, joka ei kuulu työnantajan lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen
- alle 17-vuotiaasta henkilöstä
- 65 vuotta täyttäneestä henkilöstä
- henkilöstä, jolla päätoimessaan on velvollisuus ottaa YEL- tai MYEL-vakuutus
- ns. kiinteämaksuisesta kotiapulaisesta ja kotisiivoojasta

Työttömyysturvalain mukainen **osaomistaja** on

- osakeyhtiössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilö, joka itse omistaa vähintään 15 % tai joka yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa tai jonka perheenjäsenet omistavat vähintään 30 % osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla muutoin on vastaava määräämisvalta, tai
- osakeyhtiössä työskentelevä henkilö, joka yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa tai jonka perheenjäsenet omistavat vähintään 50 % osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla muutoin on vastaava määräämisvalta, tai
- muussa yrityksessä tai yhteisössä edellä olevissa kohdissa tarkoitetulla tavalla työskentelevä henkilö, jolla yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa tai jonka perheenjäsenillä katsotaan olevan mainituissa kohdissa sanottua vastaava määräämisvalta. Muu yritys tai yhteisö voi olla avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö tai osuuskunta.

Välillinen omistaminen toisten yritysten tai yhteisöjen kautta otetaan huomioon, jos henkilö yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa välilyhteisöstä vähintään puolet tai heidän omistamiensa osakkeiden äänimäärä on vähintään puolet kaikkien osakkeiden äänimäärästä tai henkilö itse tai hänen perheenjäsenensä on välilyhteisössä olevan avoimen yhtiön yhtiömies tai välilyhteisönä olevan kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

Jos lisäksi seuraavat kriteerit täyttyvät, on henkilö osaomistaja:

- on johtavassa asemassa ja omistaa välilyhtiön kautta vähintään 15 %, TAI
- on johtavassa asemassa ja omistaa yhdessä perheenjäsenten kanssa välilyhtiön kautta vähintään 30 %, TAI
- on johtavassa asemassa ja hänen perheenjäsenensä omistavat välilyhtiön kautta vähintään 30 %
- omistaa välilyhtiön kautta vähintään 50 % yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa – tai perheenjäsenet omistavat välilyhtiön kautta vähintään 50 %.

Osaomistuksella tarkoitetaan osakeyhtiössä suoran osakeomistuksen lisäksi myös osakkeiden tuottamaa äänimäärää.

Työttömyysturvalain mukaan henkilön katsotaan olevan johtavassa asemassa yrityksessä, jos hän on osakeyhtiön toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai jos hän on vastaavassa asemassa osakeyhtiössä tai muussa yrityksessä tai yhteisössä.

Perheenjäsenenä pidetään yrityksessä työskentelevän henkilön avo- tai aviopuolisoa, rekisteröidyssä parisuhteessa asuvaa ja henkilöä, joka on yrityksessä työskentelevälle henkilölle sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa ja asuu henkilön kanssa samassa taloudessa.

Tapaturmavakuutuslain mukaiset vapaaehtoiset vakuutukset

Vapaa-ajan vakuutus

Pakollisen työajan vakuutuksen lisäksi työnantaja voi vakuuttaa tapaturmavakuutuslain mukaisilla vakuutuksilla työntekijöille näiden vapaa-ajalla sattuneet tapaturmat. Vapaa-ajan vakuutukset täydentävät työajan vakuutusta antamalla vapaa-aikana sattuvien tapaturmien varalta lähes yhtä kattavan turvan kuin lakisääteinen vakuutus työtapaturmien varalta. Vapaa-ajan vakuutuksen voi ottaa koko henkilöstölle tai sovitulle ryhmälle, kun vakinaisessa, kokopäiväisessä työsuhteessa olevia vakuutettavia on samanaikaisesti vähintään kaksi.

Vapaaehtoiset vapaa-ajan vakuutukset myönnetään vain lakisääteisen tapaturmavakuutuksen liitännäisvakuutuksina.

Vapaa-ajan vakuutuksen etuja

Vapaa-ajan vakuutuksen etuja:

- vakuutus on veroton luontoisetu työntekijöille
- korvaukset ovat tapaturmavakuutuslain mukaisia kaikissa vapaa-ajan vakuutuksissa
- voimassa kaikkialla vapaa-aikana lukuun ottamatta liikennevahinkoja
- maksetaan päivärahaa ja jopa eläkettä, joka perustuu työntekijän vuosityöansioon
- sairaanhoitokuluilla ei euromääräistä ylärajaa
- maksu työnantajalle verovähennyskelpoinen ns. luonnollisena vähennyksenä

Vapaa-ajan vakuutuksista korvattavat hoitotoimenpiteet korvataan kuitenkin pääasiassa julkisen sektorin hintojen mukaan. Vakuutus ei kata yksityistä sairaanhoitoa ilman erityistä perustetta.

Korvaukset

Työnantajalle maksettavat korvaukset

Työnantajalle maksetaan tapaturmapäivän jälkeisestä päivästä alkaen päivärahaa, kun tapaturman aiheuttama työkyvyttömyys on kestänyt tapaturmapäivän lisäksi vähintään kolme päivää. Päiväraha maksetaan vakuutuksen ottaneelle työnantajalle siltä ajalta, jolta työnantaja maksaa palkkaa työkyvyttömyyden johdosta.

Päivärahan suuruus määräytyy työntekijän vuosityöansion perusteella siten, että se on vuosityöansion 360. osa ja sitä maksetaan myös lauantai- ja sunnuntaipäiviltä. Vuosityöansio määräytyy tapaturmavakuutuslain mukaan työntekijän vakiintuneen vuosityöansion suuruiseksi, kuitenkin niin, että siinä otetaan huomioon ainoastaan vakuutuksen ottaneelta työnantajalta saatu ansio.

Työntekijälle maksettavat korvaukset

Vapaa-ajan ryhmätapaturmavakuutus korvaa pääsääntöisesti kuten lakisääteinen tapaturmavakuutus.

Sairaanhoitokulut maksetaan ensisijaisesti julkisen terveydenhuollon taksan mukaan, eikä yksityistä sairaanhoitoa korvata ilman erityisestä syystä myönnettyä maksusitoumusta. Vakuutustodistusta ei käytetä vapaaehtoisissa vakuutuksissa.

Ensimmäisen lääkärisikäynnin kulut siihen liittyvine vähäisine hoitotoimenpiteineen korvataan kuitenkin ilman etukäteen annettua maksusitoumusta.

Työeläkelakien mukainen eläke ja sairausvakuutuslain mukaiset etuudet sovitetaan yhteen vakuutusehtojen mukaisesti.

Tärkeimpiä rajoituksia

Vapaa-ajan ryhmävakuutus ei korvaa, jos

- vamma tai sairaus on aiheutunut pahoinpitelystä tai muusta toisen henkilön tahallisesta teosta
- kyseessä on liikennevakuutuslain tarkoittama liikennevahinko

- kyseessä on lihaksen tai jänteen kipeytyminen, esimerkiksi selän venähdys
- tapaturman sattuessa vakuutetun työnteko vakuutuksenottajan lukuun ja vakuutuksenottajan palkanmaksuvelvollisuus ovat olleet yhtäjaksoisesti keskeytyneenä yi 30 päivää (esim. äitiyslomat ja lomautukset).

Vapaa-ajan vakuutuksen vaihtoehtoja

Yksilöllinen vapaa-ajan vakuutus

Tapaturmavakuutuslain mukaisen vapaa-ajan vakuutuksen voi ottaa myös **yksilöllisenä** vakuutuksena nimetyille yrityksessä työskentelevälle henkilölle. Yksilöllinen vakuutus korvaa kuten vapaa-ajan ryhmävakuutus. Vakuutusmaksu ja maksettavat korvaukset perustuvat ennalta sovittuun vuosityöansioon.

Ryhmävakuutus vapaa-ajalle

Tapaturmavakuutuslain mukaisen vapaa-ajan **ryhmä**vakuutuksen voi ottaa yrityksen koko henkilöstölle tai tietyille henkilöstöryhmälle. Ryhmään kuuluu vähintään kaksi henkilöä.

Suppea vapaa-ajan vakuutus

Suppea vapaa-ajan vakuutus korvaa tiettyjä vapaa-ajalla sattuneiden tapaturmien aiheuttamia kustannuksia. Vakuutuksen perusteella maksetaan kertakaikkinen korvaus tapaturman aiheuttamasta pysyvästä vammasta tai sairaudesta sekä korvataan sairaalan hoitopäivämaksu. Koska suppean vapaa-ajan vakuutuksen turva on erittäin rajoitettu, ei sitä suositella käytettäväksi.

Urheiluvakuutus työpaikkaurheiluun

Vakuutuksen voi ottaa koko henkilöstölle, kun vakinaisessa kokopäiväisessä työsuhteessa olevia vakuutettavia on samanaikaisesti vähintään kaksi. Vapaa-ajan urheiluvakuutuksen voi ottaa yrityksen koko henkilöstölle. Vapaa-ajan urheiluvakuutus on voimassa, kun työntekijät osallistuvat yrityksen tai yrityksen työntekijöistä koostuvan kerhon tai seuran järjestämiin urheilu- ja liikuntatapahtumiin ja edustavat yritystä urheilukilpailuissa. Vakuutus on voimassa myös matkalla näihin tapahtumiin.

Korvaukset ovat tapaturmavakuutuslain mukaiset.

Urheiluvakuutuksen rajoitukset ovat samat kuin vapaa-ajan ryhmävakuutuksessa. Lisäksi yksilöllinen vapaa-ajan vakuutus on voimassa vain eri sopimuksesta, kun kyseessä on

- urheiluliiton tai -seuran järjestämässä kilpailussa tai urheiluliiton tai -seuran erityisesti tällaista kilpailua varten järjestämässä harjoittelussa.
- harrastettaessa vakuutusehdoissa määritellyjä urheilulajeja, mm. laskettelua, judoa ja painonnostoa.

| Yrittäjien tapaturmavakuutus

Keskeinen sisältö

Yrittäjien tapaturmavakuutus on tapaturmavakuutuslain 57 § 1 ja 2 momenttien mukainen vapaaehtoinen henkilövakuutus yrittäjille ja muille lakisääteisen työtapaturmavakuutusturvan ulkopuolelle jääville. Se on voimassa sekä työ- että vapaa-aikana ja kattaa työajan tapaturmat ja työstä johtuvat ammattitaudit tapaturmavakuutuslain mukaisesti. Korvaukset perustuvat tapaturmavakuutuslakiin, joten ne ovat yhtä hyvät kuin lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa.

Kenelle

Yrittäjien tapaturmavakuutuksen antaman laajan turvan voivat saada ammatinharjoittajat ja yhtiömuotoisissa yrityksissä työskentelevät omistajat, jotka eivät kuulu pakollisen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin.

Yrittäjien tapaturmavakuutuksen voi saada Suomessa asuva, pääasiallisen toimeentulonsa yrittäjämäntyöstään saava

- itsenäinen yrittäjä ja ammatinharjoittaja perheenjäsenenä
- avoimen yhtiön yhtiömies ja kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies, jonka määräysvalta yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kanssa on enemmän kuin puolet yhtiön määräysvallasta
- johtavassa asemassa oleva osakeyhtiön osakas, joka yksin tai yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kanssa omistaa enemmän kuin puolet yhtiön osakepääomasta.

Yrittäjä asuu Suomessa, kun hänellä on täällä vakituinen asuin- tai kotipaikka.

Perheenjäseniä ovat aviopuolison ja rekisteröidyssä parisuhteessa asuvien lisäksi vakituisesti samassa taloudessa asuvat lapset, lastenlapset ja ottolapset puolisoineen sekä molempien aviopuolisoiden vanhemmat tai ottovanhemmat. Avopuoliso, sisar ja veli eivät ole lain tarkoittamia perheenjäseniä.

Vakuutusta ei myönnetä sivutoimiselle yrittäjälle eikä maatalousyrittäjälle, joka vakuutetaan maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukaisesti. Sivutoimiselle tai osa-aikaiselle yrittäjälle soveltuva vakuutus työtapaturman ja ammattitaudin varalta on tapaturmavakuutusvakuutuslain 57 § 1 momentin mukainen työajan vakuutus.

Vakuutuksen voimassaolo

Vakuutus alkaa aikaisintaan siitä hetkestä, jolloin vakuutushakemus on tullut Trygiin tai työnantaja on muutoin todistettavasti sopinut vakuutuksen alkamisesta Trygin edustajan kanssa.

Vakuutus on voimassa täysaikaisesti ja kattaa sekä työ- että vapaa-ajan tapaturmat. Vakuutus on voimassa kaikkialla maailmassa, mutta ulkomaan matkoilla on muistettava, että vain tapaturmat korvataan – sairaustapauksia varten on otettava matkavakuutus. Vakuutus on voimassa myös ulkomaantyössä, kun yrittäjän tapaturmavakuutuksella vakuutettu yrittäjä työskentelee siellä tilapäisesti. Yrittäjä tarvitsee kuitenkin ns. lähetetyn työntekijän todistuksen lähtiessään toiseen EU-maahan. Todistuksen antaa Eläketurvakeskus.

Vakuutuksenottaja voi irtisanoa vakuutuksen kesken vakuutuskauden. Vakuutus on sanottava irti kirjallisesti, ja se päättyy aikaisintaan irtisanomisen tultua Trygin tietoon.

Muutoksista ilmoittaminen

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun on ilmoitettava kirjallisesti Trygille kahden kuukauden kuluessa muutoksista yritystoiminnassaan, vakuutetun työskentelelyssä tai vahvistetussa YEL-työtulossa. Muutoksista on ilmoitettava, koska ne voivat vaikuttaa mm. vakuutuksen voimassaoloon ja sovitun vuosityöansion määrään. Tällaisia ovat mm. seuraavat muutokset:

- yrityksen omistussuhteet muuttuvat
- perhesuhteet muuttuvat (osakkaana tai yhtiömiehenä oleva lapsi muuttaa pois samasta taloudesta, avoliitto vaihtuu avioliitoksi tms.)
- vakuutetun työn laatu ja/tai työtehtävät muuttuvat
- yrittäjätö päättyy
- yritystoiminta laajenee tai päättyy
- vakuutetulla on vastaava, samaa yrittäjätöä koskeva vakuutus toisessa vakuutusyhtiössä.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti voi johtaa jopa vakuutuksen takautuvaan päättämiseen muutosajankohdasta lukien.

Vakuutusmaksu

Yrittäjän tapaturmavakuutuksen maksu määräytyy sovitun vuosityöansion ja vakuutetun tekemän työn tapaturma- ja ammattitautiriskin mukaan. Sovitun vuosityöansion perusteella korvataan työkyvyttömyydestä aiheutuva ansionmenetys päivärahana tai tapaturmaeläkkeenä. Jotta esimerkiksi työkyvyttömyystilanteessa vakuutettu saa riittävän toimeentulon, on tärkeää pitää vuosityöansio ajan tasalla. Muutoksista ilmoitetaan kirjallisesti Trygiin. Vuosityöansio vaikuttaa myös vakuutusmaksuun. Maksu on kokonaan vähennyskelpoinen yrityksen verotuksessa.

Vuosityöansion määrittäminen

Sovitun vuosityöansion tulee vastata työstä maksettavaa keskimääräistä palkkaa tai palkkaa, joka maksettaisiin samasta työstä yhtä ammattitaitoiselle henkilölle. Sovittavan vuosityöansion on oltava vähintään tapaturmavakuutuslain mukainen vähimmäisvuosityöansio, jonka määrä vahvistetaan vuosittain (10 980 euroa vuonna 2009) ja enintään suurimman yrittäjien eläkelain mukaisen työtulon suuruiseksi (149 000 euroa vuonna 2009). **Käytännössä vuosityöansio sovitaan yhtä suureksi kuin yrittäjän YEL-työtulo.** Sovittua vuosityöansiota tarkistetaan vuosittain TyEL-indeksillä. Ansionmenetyskorvaukset (tapaturmapäiväraha ja -eläke) lasketaan aina sovitusta vuosityöansiosta.

Vuosityöansiosta tulee aina sopia. Vakuutettu ei voi yksipuolisesti muuttaa sitä.

Työn vaarallisuuden määrittäminen

Vakuutetun tekemän työn tapaturma- ja ammattitautiriski määritellään Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ylläpitämän ammattiluokituksen mukaisesti. Yrittäjä määrittelee työnlaadun (ammattinimikkeen), joka parhaiten kuvaa työn vaarallisuutta. Mitä enemmän työtapaturmia sattuu ja ammattitauteja ilmenee jossakin työssä, sitä suurempi on vakuutusmaksu. Jos riskiluokitukset muuttuvat ammattiluokkakohtaisten korvaustilastojen perusteella, muuttuvat myös vakuutusmaksut.

Ammattiluokka määrittää vakuutetun tekemän todellisen työn mukaan. Jos vakuutettu tekee useampaa erityyppistä työtä, hänen ammattiluokkansa määrittää riskialteimman työn mukaan.

Korvaukset

Vapaaehtoisen yrittäjän työajan vakuutuksen perusteella maksetaan pääsääntöisesti samat korvaukset kuin työntekijälle lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella. Tapaturmavakuutuslain mukaan maksetaan kulukorvauksia, päivärahaa, tapaturmaeläkettä, haittarahaa, hautausapua ja perhe-eläkettä. Vakuutuksesta korvataan myös kuntoutusta. Tapaturmavamman tai ammattitaudin aiheuttaman työkyvyttömyyden vuoksi maksettava ansionmenetykskorvaus (päiväraha tai tapaturmaeläke) määräytyy kuitenkin sovitun vuosityöansion mukaan. Ansionmenetykskorvausta maksetaan vain siltä osin kuin vakuutettu on kykenemätön tekemään omaa työtään.

Rajoitukset

Yrittäjien tapaturmavakuutuksen korvattavuuden rajoitukset ovat samat kuin lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Lisäksi, jos tapaturma sattuu toisen työnantajan työssä, jossa vakuutetulla on oikeus tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen, ei korvausta makseta yrittäjien tapaturmavakuutuksesta.

Vapaa-ajan tapaturmista korvauksia ei makseta silloin, kun tapaturma on

- vamma tai sairaus on aiheutunut pahoinpitelystä tai muusta toisen henkilön tahallisesta teosta
- kyseessä on liikennevakuutuslain tarkoittama liikennevahinko
- kyseessä on lihaksen tai jänteen kipeytyminen, esimerkiksi selän venähdys

Vakuutuksesta korvataan myös urheilutapaturmat. Kuitenkin moottoriurheilussa sattuneet tapaturmat ovat useimmiten liikennevakuutuslain mukaisia liikennevahinkoja, joita ei korvata yrittäjien tapaturmavakuutuksesta. Yrittäjien tapaturmavakuutusta ei myönnetä ansiotarkoituksessa tapahtuvaa urheilua varten, eikä siinä sattuvia tapaturmia korvata.

Vahingon sattuessa

Ohjeita vahinkotapahtumiin

Työtapaturman sattuessa työnantajan velvollisuutena on täyttää **vakuutustodistus**, jotta vakuutettu saa tarvitsemansa hoidon ilmaiseksi. Vakuutustodistuksen perusteella hoitolaitos osaa lähettää korvauskäsittelyssä välttämättömän lääkärinlausunnon Trygiin. Jos tapaturma aiheuttaa vain kuluja tai työkyvyttömyys kestää alle kolme päivää, ei Trygiin tarvitse toimittaa tapaturmailmoitusta, vaan vakuutustodistus riittää. Jos vakuutetulle määrätään lääkkeitä, hän saa ne maksutta. Tämä edellyttää, että lääkäri merkitsee lääkemääräykseen vakuutustodistuksessa olevan vakuutusyhtiön ja työnantajan nimen.

Jos työkyvyttömyys kestää tapaturman sattumispäivän lisäksi vähintään kolme peräkkäistä päivää, on työnantajan täytettävä **tapaturmailmoitus** ansionmenetykskorvauksen suorittamista varten. Tapaturmailmoitus on välttämätön tapaturma-asian käsittelyssä. Ilmoitus tehdään tapaturma/ammattitauti-ilmoituslomakkeella, jonka sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut. Tapaturmailmoitus tulee täyttää vain kerran kustakin tapaturmasta ja ammattitaudista. Tapaturmailmoituksessa selvitetään, miten ja missä oloissa tapaturma sattui tai ammattitauti ilmeni. Lisäksi siinä ilmoitetaan työntekijän henkilötiedot, sairausajalta maksettu palkka tai tapaturmaa edeltäneen neljän viikon palkka.

Kuoleman tai vakavan vamman aiheuttaneesta tapaturmasta työnantajan on ilmoitettava välittömästi työsuojeluviranomaisille ja poliisille poliisitutkinnan suorittamista varten.

Lomakkeita saa Nordean verkkopankista, Internetistä www.tryg.fi, Trygistä tai Nordea Pankki Suomi Oyj:n Suomen konttoreista.

Lomakkeet tulee lähettää Trygiin osoitteella:

Tryg
Korvauspalvelu
Sopimus 5014076-2637K
00006 VASTAUSLÄHETYS

Muutoksen hakeminen korvauspäätökseen

Korvauspäätöksen yhteydessä annetaan aina muutoksenhakuohje.

Korvauspäätökseen tyytymättömän vakuutetun kannattaa ensin ottaa yhteyttä vakuutusyhtiöön. Jos asia ei selviä näin, voi vakuutettu hakea siihen kirjallisesti muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta. Lautakuntaan osoitettu muutoshakemus lähetetään Trygiin 30 päivän kuluessa siitä, kun vakuutettu sai tiedon päätöksestä. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän päivän kuluttua postituspäivästä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on vakuutusyhtiöistä riippumaton, itsenäinen muutoksenhakuelin ja sen päätöksestä on edelleen valitusoikeus vakuutusosoikeuteen.

Tapaturma-asiain muutoksenhakulautakunnan päätökseen vakuutettu voi hakea kirjallisesti muutosta vakuutusosoikeudesta. Muutoksenhaku-aika on 30 päivää.

Henkilötietojen käsittely

Tryg käsittelee lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutus- ja korvaustoinnissa asiakkaidensa henkilötietoja tapaturmavakuutuslain, julkisuuslain ja henkilötietolain mukaisesti. Tietoja hankitaan asiakkailta itseltään, hänen valtuuttamiltaan tahoilta ja julkisista viranomaisten ylläpitämistä rekistereistä. Tapaturmavakuutuslain 64 a §:n perusteella tietoja voidaan hankkia mm. vakuutetun työnantajilta, hoitolaitoksilta, lääkäreiltä, muilta lakisääteistä tapaturmavakuutusta hoitavilta vakuutuslaitoksilta, Eläketurvakeskukselta, Kansaneläkelaitokselta ja verohallinnolta.

Lisäksi Tryg käyttää asiakasrekisteriään asiakkailleen suunnattavaan markkinointiin. Vakuutusyhtiöt eivät luovuta asiakkaitaan koskevia tietoja sivullisille, paitsi asiakkaan suostumuksella tai silloin, kun tietojen luovuttaminen perustuu lain säännökseen.

Trygiin ilmoitetuista vahingoista voidaan luovuttaa tietoja vakuutusyhtiöiden yhteiseen vahinkorekisteriin. Samalla voidaan tarkastaa, mitä vahinkotietoja muille vakuutusyhtiöille on ilmoitettu. Saatuja tietoja voidaan käyttää vakuutusrikollisuuden torjuntaan vahinkokäsittelyn yhteydessä.

Trygissä käytettävien henkilötietorekisterien tietosisältöön voi tutustua rekisteriselosteista, joita saa pyydettäessä postitse. Asiakasneuvojamme antavat tarvittaessa lisätietoja.

Tietojen tallennus

Tryg tallentaa asiointiin liittyvät puhelut, sähköpostit ja muut asiakirjat.

Vakuutusvalvontaviranomainen

Vakuutusyhtiötä valvovan Finanssivalvonnan yhteystiedot ovat:

puh. 010 83151

faksi 010 8315328

www.finanssivalvonta.fi

Mikonkatu 8, PL 103, 00101 Helsinki.

TRYG

Vakuutusyhtiö Tryg on Pohjoismaiden toiseksi suurin vahinkovakuuttaja ja pankkivakuuttamisen edelläkävijä. Tryg tarjoaa kattavan valikoiman yksityis- ja yritysvarakuutuksia yhteistyössä Nordean kanssa.

Tryg, Sörnäistenkatu 2, Helsinki, on Tryg Forsikring A/S:n Suomen sivuliike, Y-tunnus 1643390-0. Tryg Forsikring A/S, CVR-nro 2426 0666, Klausdalsbrovej 601, 2750 Ballerup, Tanska.

Tryg

Sörnäistenkatu 2, 00580 Helsinki
Asiakaspalvelu: 0200 72020
yritysvakuutukset@nordea.fi
www.tryg.fi

